

MEĐUNARODNA SURADNJA SVEUČILIŠTA U ZADRU*

ERMA IVOŠ-NIKŠIĆ
Filozofski fakultet u Zadru
Faculty of Philosophy in Zadar

UDK/JDC: 378(497.5:100)

Primljeno
: 2003-02-07
Received

Polazeći od osnovne činjenice da je sveučilištima inherentna međunarodna dimenzija te da je o međunarodnoj suradnji u visokom obrazovanju u mnogim deklaracijama i potpisanim općim aktima s međunarodnom zajednicom jasno iskazano da će se "... akademska zajednica zalagati za pronalaženje odgovarajućeg oblika visokog obrazovanja, za transfer znanja i takvu međunarodnu suradnju koja će pomoći smanjenju razlika između nacija i regija u području visokog obrazovanja, znanosti i tehnologije i povećanju razumijevanja među ljudima i narodima...", Sveučilište u Zadru, kao sastavni dio akademske zajednice Republike Hrvatske, među svoje prioritete upravo je posebno istaknulo otvorenost za sve oblike međunarodne suradnje i međunarodnog udruživanja kako bi se tim putem što prije uključilo u integracijske procese, osobito one europske, koji temeljem Bolonjske i Sorbonske deklaracije kao i prirodom suvremenih komunikacijskih tehnologija već čine "...jedinствeni prostor na području obrazovanja, osobito visokog obrazovanja i znanstvenog istraživanja te stvaranja međunarodne akademske zajednice" (ECTS). Isto tako, kao jedno od najmlađih sveučilišta (premda povijesno najstarijih u Hrvatskoj) kao svoj prioritet ističemo ne samo međunarodnu već i međusveučilišnu suradnju sa svim srodnim sveučilištima i institutima u zemlji te razvijanje takvih mehanizama i metoda djelovanja kojima

* Autorski prilog uz Elaborat o osnivanju Sveučilišta u Zadru.

će se omogućiti lakše uspostavljanje međunarodne suradnje, prije svega prihvaćanjem europskog sustava prijenosa bodova (ECTS) kojim se omogućava brži i jednostavniji protok ljudi i znanja na sveučilišnim dodiplomskim i poslijediplomskim studijima te znanstveno istraživačkim projektima. Kako je, međutim, riječ o procesu koji i na razini Republike Hrvatske podrazumijeva postupnost, to smo postupnost u realizaciji međunarodne suradnje Sveučilišta u Zadru postavili u dvije dimenzije: vremensku i prostornu. Vremenska dimenzija pretpostavlja srednjoročni razvoj međunarodne suradnje u razdoblju od 2002. do 2004. i od 2004. do 2006. godine, dok prostorna dimenzija podrazumijeva različite nivoe suradnje kako je predloženo:

Različiti nivoi međunarodne suradnje (prostorna dimenzija):

- makro nivo / državna i međudržavna suradnja čiji je nositelj RH kao potpisnica europskih dokumenata obvezujući su za sva sveučilišta u RH

- srednji nivo / međunarodna suradnja koja proizlazi iz autnomne međunarodne aktivnosti samog sveučilišta i lokalne zajednice koje je sveučilište sastavnim dijelom lokalnog i regionalnog razvoja

- mikro nivo / individualna međunarodna suradnja čiji su nositelji sveučilišni odjeli i pojedinci kao afirmirani i međunarodno priznati znanstvenici.

Iz navedene prostorne sheme međunarodnog razvoja slijedi vremenska dimenzija u strategiji srednjoročne međunarodne i međusveučilišne suradnje Sveučilišta u Zadru u rasdoblju 2002.-2004. te 2004.-2006.

Makro razina 2002.-2004.: Usklađivanje studijskih programa i prijenos bodovnog sustava prema ECTS sustavu, uključivanje u programe CARDS, TEMPUS, SOCRATES i ostale te početak prilagodbe svim deklaracijama i općim aktima koje je potpisala RH a tiču se međunarodne suradnje u visokom obrazovanju.

Srednji nivo 2002.-2004.: Na ovom nivou podrazumjevaju se aktivnosti koje proizlaze iz autonomnog djelovanja sveučilišta i lokalne zajednice u okviru kojega će Sveučilište u Zadru težiti potpisivanju međunarodne suradnje sa sveučilištima gradova prijatelja Zadra i u kojima postoje srodne sveučilišne

institucije, bilo da se nalaze u Europi ili izvan nje, a to su gradovi: Dundee (Engleska), Netanyau (Izrael), Ikuikue (Čile), Regio Emilia (Italija), Furstenbruck-München (Njemačka), Romans (Francuska), Budimpešta i Szekesfehervar (Mađarska), Banska Bystrica (Slovačka), Hanghou (Kina) te St. Folten (Austrija).

U ovom razdoblju poseban prioritet čini **institucionalizacija međunarodne suradnje sa SR Njemačkom** (Hegel i Platon Centar) te Italijom, Sveučilištem u Teramu u okviru čega se vode pregovori za osnivanje **Centra za međujadransku suradnju**, a proizlaze iz već zatečene međunarodne suradnje koja je započeta s Filozofskim fakultetom u Zadru 2000./2001.

Mikro nivo 2002.-2004.: Na ovom se nivou podrazumijevaju autonomne aktivnosti sveučilišnih odjela i pojedinaca u međunarodnoj suradnji koja je i prije osnivanja Sveučilišta u Zadru bila izuzetno prisutna, a samim osnivanjem Sveučilišta ta se aktivnost intenzivirala, naročito u području međunarodnih znanstveno-istraživačkih projekata te razmjene profesora i studenata. Gotovo je nemoguće pobrojiti sve institucije i udruge međunarodnog karaktera s kojima Sveučilište u Zadru ne ostvaruje suradnju na ovoj, mikro razini. Zato u prilogu dostavljamo skraćeni popis spomenutih institucija, odjela i organizacija, iz kojega je razvidno da se intenzivna međunarodna suradnja odvija s preko šezdesetak institucija u više desetaka zemalja Europe i svijeta te da se prebistano širi, posebno s mrežom srednjoeuropskih gradova.

U Zaključku možemo reći da su prioriteti ovoga razdoblja:

A - Centar za međujadransku suradnju Sveučilišta u Teramu i Sveučilišta u Zadru i

B - Centar za promicanje društveno-humanističkih znanosti (Hegel i Platon Centar)

Iz pisama namjere vidljivo je koje bi se cjelogodišnje aktivnosti odvijale u spomenutim Centrima, a slikovni prilozi živo ilustriraju logističke mogućnosti što ih je za te svrhe Sveučilište u Zadru već pripremllo. To je bivša zgrada Studentskog doma, u čiju je unutrašnju adaptaciju potrebno uložiti nešto sredstava kako bi se postupno privela namijenjenoj svrsi i konačnom cilju da postane centar okupljanja međunarodnih aktivnosti (znanstvenih, istraživačkih, publicističkih, kongresnih i sl.) koje bi se odvijale tijekom cijele godine, i

postala mostom međunarodne suradnje srednje jadranske regije prema susjednim zemljama i svim zainteresiranima za promicanje znanosti, akademskih ali i nacionalnih interesa Republike Hrvatske u međunarodnoj suradnji. Sveučilište u Zadru u suradnji s lokalnom zajednicom za to ima snage, ali bez financijske potpore Ministarstva znanosti i tehnologije, koje bi trebalo prepoznati i geostrateški važan položaj Zadra na ovom dijelu Jadrana te njegove mogućnosti, ovaj cilj neće biti postignut u spomenutom razdoblju.

Međunarodna suradnja u razdoblju 2004.-2006.

Ovo razdoblje držimo izuzetno delikatnim u pogledu međunarodne suradnje na makro razini budući da već sada imamo jasnu sliku mogućih emancipatorskih ali i ireverzibilnih procesa na prostoru koji se u geostrateškom smislu unutar EU-a naziva prostorom “južno od Slovenije i sjeverno od Makedonije”, čime želimo naglasiti da uspješnost međunarodne suradnje sveučilišta može više ovisiti o individualiziranoj i autonomnoj aktivnosti samih sveučilišta, pojedinaca i lokalne zajednice, nego o ukupnom položaju koji u okviru politike EU-a RH može imati kao cjelina. Uvažavajući takvu mogućnost, skloni smo vjerovati da prioritete u međunarodnoj suradnji treba tražiti na **srednjoj, dakle, sveučilišnoj razini** gdje pojedinačni učinci i angažmani mogu pokrenuti čitave znanstveno-istraživačke pogone u međunarodnoj znanstvenoj i visokoobrazovnoj aktivnosti, kao što su npr. programi tipa TEMPUS i sl., nezavisno od toga kojom će se dinamikom ostvarivati zadana reforma visokoškolskog obrazovanja, a koja proizlazi iz obveze standardizacije studijskih i obrazovnih programa s onima iz ECTS-a, CEPES-a i drugih na razini RH i čije poznavanje može pridonijeti bržem uključivanju manjih sveučilišnih centara, poput zadarskog, u širu akademsku zajednicu, kako međusveučilišnu tako i međunarodnu u području visokog obrazovanja.

Stoga prioritet u ovom razdoblju međunarodne suradnje vidimo u potpunom umreživanju s akademskom zajednicom u Republici Hrvatskoj i Europi te u daljnjem uključivanju u programe CARDS, TEMPUS i sl., u svladavanju bodovnog sustava prema ECTS-u te u godišnjoj razmjeni studenata i profesora putem međunarodne suradnje, u prosjeku 20-30 postotaka u odnosu na izvedbene programe studija na pojedinim sveučilišnim odjelima. Konačni prioritet Sveučilišta u Zadru u ovom razdoblju međunarodne suradnje definirali bismo kao **potpuno uključivanje u sveučilišnu mrežu srednjoeuropskih i srednjojadranskih gradova prema kriterijima i nacionalnim interesima**

Republike Hrvatske, uzimajući u obzir da se zadarska regija i Zadar kao grad neće razvijati više od svojih geostrateških potreba i geografskih mogućnosti, što u konačnici znači našu težnju ka harmonizaciji svih razvojnih parametara (kadrovskih, financijskih, urbanih, kulturnih, ekonomskih i političkih), ali prije svega znanstveno-istraživačkih, kako u interesu regije kojoj pripada, tako i Republike Hrvatske.

Prilog 1. *Popis institucija s kojima sveučilišni odjeli ostvaruju međunarodnu suradnju*

AUSTRIJA

- Institut für die Translationswissenschaft, Universität Innsbruck
- Institut za demografiju Austrijske akademije znanosti
- Institut za slavistiku u Beču
- Karl-Franzens-Universität Graz (Germanistika, Slavistika i Institut za prevoditeljstvo)

BOSNA I HERCEGOVINA

- Centar za balkanološka ispitivanja, Sarajevo
- Munich-BiH Psychology Program – c/o Odsjek za psihologiju – Filozofski fakultet, Sarajevo
- Odsjek za germanistiku Filozofskog fakulteta u Sarajevu
- Pedagoški fakultet (germanistika) u Bihaću
- Pedagoški fakultet (germanistika) u Mostaru
- Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine

FRANCUSKA

- Departement de Geographie, Université d' Angers
- Departement de Geographie, Université de Paris – Sorbonne
- Europski odbor za stanovništvo pri Vijeću Europe, Strasbourg
- Institut Ausonius, Université Bordeaux III

- Institut d' études Politiques, Paris
- Institut National d' Etudes Démographiques (INED), Paris
- Université de Bourgogne u Dijonu
- Université Paris – Sorbonne

GRČKA

- University of Thessaly, Department of Planning and Regional Development, Volos

HRVATSKA

- Grčka ambasada u Hrvatskoj
- Međunarodni istraživački centar za arheologiju u Medulinu
- Međunarodni istraživački centar za kasnu antiku i srednji vijek u Motovunu
- Nacionalo vijeće za kulturna dobra
- Odjeli za kulturu Veleposlanstava Njemačke, Austrije i Švicarske
- Svi arheološki muzeji, odsjeci i instituti u Hrvatskoj

ITALIJA

- Comitato promotore per i congressi di archeologia Cristiana (Vatikan)
- Facoltà di Science Politice, Bologna
- Pontificia Commissione di Archeologia Cristiana (Vatikan)
- Škola u Molise
- Università degli Studi di Bari, Facoltà di Science Politiche, Bari
- Università di Teramo, Teramo

KANADA

- Institute for Study and Treatment of Psychosocial Stress (Toronto)

MAĐARSKA

- CEU History Department Budapest

- Osnovna škola "Katarina Zrinska" u Totszerdahely

NIZOZEMSKA

- Faculteit der Pedagogische en Omdervijskundige Wetenschappen (Amsterdam)
- Nizozemsko ministarstvo poljoprivrede, prometa i zaštite okoliša

NJEMAČKA

- DAAD (Deutscher Akademischer Austauschdienst) Bonn
- Deutsche Forschungsgemeinschaft, Bonn
- Deutsches archäologisches Institut Berlin
- Goethe-Institut (Zagreb / München)
- Institut für Übersetzer und Dolmetscher, Universität Heidelberg
- Inter-Nationes (Bonn)
- Kliniken der Heinrich-Heine-Universität Düsseldorf

POLJSKA

- Maritime University of Szczecin (Szczecin)

SJEDINJENE AMERIČKE DRŽAVE

- City University of New York
- Columbia University, New York
- Department of Psychology – Duke University
- Harvard Medical School
- Rochester Institute of Technology
- Sveučilište u Floridi
- Yale University, New Haven

SLOVENIJA

- Oddelek za arheologijo, Filozofska fakulteta, Ljubljana
- Odsjek za germanistiku Filozofskog fakulteta u Ljubljani
- Odsjek za germanistiku Pedagoškog fakulteta u Mariboru
- Odsjek za psihologiju – Filozofski fakultet Ljubljana
- Pedagoški fakultet u Ljubljani
- Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Ljubljana

ŠVICARSKA

- Pro Helvetia, Zürich

VELIKA BRITANIJA

- Department of Psychology – University of Staffordshire
- Department of Psychology – University of Westminster
- Field Archaeology Unit, University of Birmingham
- London School of Economics, London
- University of Ayrshie, Scotland

Fotografija 1. Bivša zgrada Studentskog doma u Zadru